

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

la nr. 04/2-697 din 24.01.2024
nr. 18-69-11882 din 13.11.2023

**Ministerul Finanțelor
Cancelaria de Stat**

Urmare examinării *proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (consolidarea cadrului de activitate al Băncii Naționale a Moldovei)* (număr unic 988/MF/BNM/2023) comunicăm următoarele.

Potrivit notei informative, proiectul vizează în special precizarea și consolidarea statutului Băncii Naționale a Moldovei (în continuare Banca Națională) ajustarea cadrului legal pertinent procedurilor administrative desfășurate de Banca Națională, respectiv proiectul vine cu reglementări specifice, care țin de statutul și obiectivele urmărite de Banca Națională în calitate de autoritate de rezoluție, autoritate ce realizează licențierea și supravegherea băncilor, a prestatorilor de servicii de plată și a emitenților de monedă electronică, precum și de specificul sectoarelor reglementate și supravegheate de Banca Națională. Totodată, proiectul modifică cadrul legal aferent activității bancare, unităților de schimb valutar, precum și consolidarea rolului Băncii Naționale în exercitarea atribuțiilor sale de bază.

Art. I – Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei

1. Cu referire la pct. 2, ce vizează completarea art. 5 cu un nou alin. (1¹), considerăm că aceste norme sunt excedente și urmează a fi excluse, deoarece nemijlocit art. 81 din *Codul administrativ al Republicii Moldova* prevede faptul că „în cazul în care actul administrativ individual al autorității publice depinde de un act, o operațiune preliminară sau de un raport juridic care trebuie constatat de o altă autoritate publică ori formează obiectul unei alte proceduri administrative sau judiciare pendinte, autoritatea publică suspendă procedura administrativă până la emiterea actului administrativ respectiv, efectuarea operațiunii administrative respective sau până la emiterea unei hotărâri judecătorești definitive. Totodată, suspendarea se comunică participantului de către autoritatea publică/ persoana care conduce procedura.”.

Adițional, considerăm oportună revizuirea modificărilor propuse pentru art. 5 alin. (5), astfel încât Banca Națională să poată hotărî adoptarea unor măsuri de stabilitate financiară, începând de la data intrării în vigoare, care reprezintă data publicării deciziei în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, dar nu la data publicării pe pagina web al BNM. Publicarea pe pagina web a BNM este doar o formă în plus de aducere la cunoștință publică a actelor.

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
DATA	01 FEB 2024
COPIUL	A- 364

Mai mult ca atât, având în vedere că autorul propune completarea art. 5 cu un nou alin. (5¹) potrivit căreia actele Băncii Naționale prin care sunt aprobate măsurile de stabilitate financiară se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, propunerea expusă mai sus este una necesară și oportună.

2. Potrivit pct. 6, se abrogă alin. (2) de la art. 11, respectiv în conformitate cu această norma juridică „Actele normative ale Băncii Naționale, care sunt obligatorii pentru băncile și pentru alte persoane juridice și fizice, se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și intră în vigoare fie la data publicării lor, fie la o altă dată prevăzută în textul actului respectiv, cu condiția informării publicului.”.

În acest sens, considerăm oportună punctarea faptului că actele normative expuse la art. 11 alin. (2) din *Legea nr. 548/1995* nu țin de obiectul actelor Băncii Naționale expuse la art. 5 și art. 5² care vizează în special măsurile de stabilizare financiară și instrumente de politici macroprudențiale. În acest sens, nu considerăm judicioasă abrogarea alin. (2) de la art. 11, deoarece această normă vizează nemijlocit toate actele normative ale Băncii Naționale care sunt emise/aprobate în vederea îndeplinirii atribuțiilor stabilite de lege.

Totodată, propunerea de abrogare a alin. (2) contravine atât art. 1 alin. (1) din *Legea nr. 173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale*, conform căreia „actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”, cât și art. 56 alin. (1) și (4) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative* potrivit căreia „actele normative se publică, în condițiile legii, în Registrul de stat al actelor juridice, precum și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”. La fel, în speță, reliefăm incidența următoarelor articole din Constituția Republicii Moldova: art. 23 „Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle”, art. 26 „Dreptul la apărare” și art. 34 alin. (2) „Dreptul la informație”.

Astfel, cu titlu de exemplu, menționăm că la nivelul Uniunii Europene, *Regulamentul Uniunii Europene nr. 1024/2013 al Consiliului de conferire a unor atribuții specifice Băncii Centrale Europene în ceea ce privește politicile legate de supravegherea prudențială a instituțiilor de credit*, sbp. (54) și (58), prevede faptul că „În ceea ce privește procedurile sale decizionale, Banca Centrală Europeană ar trebui să se supună normelor și principiilor generale ale Uniunii referitoare la un proces echitabil și la transparență. La fel, în acțiunile sale, Banca Centrală Europeană ar trebui să respecte principiul procesului echitabil și al transparenței.”.

Sub acest aspect se vor revizui și modificările propuse pentru alin. (3³) de la art. 11.

- La alin. (3⁴), ținem să menționăm că respectiva prevedere urmează să se conformeze art. 94 din *Codul administrativ*, care la alin. (1) statuează că „Înainte de emiterea unui act administrativ individual defavorabil pentru un participant sau înainte de respingerea unui act administrativ individual favorabil, participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis.”.

Adițional, considerăm oportună excluderea textului „Procedura administrativă se suspendă de la data expedierii notificării către participant până la

data prezentării opiniei acestuia sau până la data expirării termenului de prezentare a opiniei în cazul în care opinia nu a fost prezentată în termen”, deoarece este excedent și în mare parte reflectă prevederile art. 81 alin. (1) din *Codul administrativ al Republicii Moldova* potrivit cărora „În cazul în care actul administrativ individual al autorității publice depinde de un act, o operațiune preliminară sau de un raport juridic care trebuie constatat de o altă autoritate publică ori formează obiectul unei alte proceduri administrative sau judiciare pendinte, autoritatea publică suspendă procedura administrativă până la emiterea actului administrativ respectiv, efectuarea operațiunii administrative respective”

- Potrivit modificărilor propuse pentru alin. (3⁶) de la art. 11, „dacă este necesară adoptarea urgentă a unei decizii pentru a preveni prejudicii semnificative în sistemul financiar Banca Națională poate adopta un act administrativ individual defavorabil pentru participantul la procedura administrativă, fără a i se propune acesteia prezentarea opiniei”. Ținem să menționăm că, calificarea prealabilă, de către Banca Națională, până la adoptarea unei decizii, că va adopta „un act individual defavorabil” pentru participantul la procedura administrativă și în acest context, îi va îngădi dreptul de a prezenta opinia scrisă este contrară principiului egalității de tratament în conformitate cu art. 23 din *Codul administrativ*, potrivit căreia autoritățile publice trebuie să trateze în mod egal persoanele aflate în situații similare, și a principiului comprehensibilității și transparența acțiunilor autorităților publice în conformitate cu art. 32 din *Codul administrativ*, potrivit căreia autoritățile publice trebuie să asigure participarea neîngrădită la procedura administrativă a persoanelor interesate. Reieșind din cele expuse mai sus, propunem excluderea prevederilor în cauză în vederea protejării drepturilor participantului procedurii administrative împotriva unor eventuale acțiuni abuzive de către Banca Națională, prin evitarea convingerii că persoana împotriva căreia se exercită o activitate administrativă este vinovată fără o analiză/decizie prealabilă. Totodată, urmează fi revizuit textul „Banca Națională verifică decizia pornind de la argumentele expuse în opinia participantului și o poate confirma, modifica, revoca sau înlocui cu o nouă decizie.”, în conformitate cu Capitolul IV „Anularea și încetarea efectelor juridice ale actelor administrative individuale” din Titlul III din *Codul administrativ*, potrivit căruia autoritatea publică poate să retragă, revoce sau anuleze actele sale administrative individuale.

- Adicional, considerăm că art. 11 alin. (3⁸) din proiect, potrivit căreia „Prevederile Codului administrativ se aplică în activitatea administrativă a Băncii Naționale doar în măsura în care nu contravin normelor stabilite de prezenta lege”, menționăm că această reglementare este contrară principiilor și scopului reflectat în *Codul administrativ*, în special prevederii de la art. 2 alin. (2), care permit de principiu ca reguli specifice precum cele din domeniul financiar bancar să fie reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile Codului administrativ, numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor Codului administrativ. Astfel, comunicăm că *Codul administrativ* reprezintă cadrul juridic principal care asigură reglementarea raporturilor administrative la înfăptuirea activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, și mai apoi vin în aplicare actele normative din

domeniul financiar-bancar care pot consacra anumite derogări datorită specificului domeniului, însă numai dacă acest fapt este necesar și nu contravine principiilor Codului administrativ precum: eficiența; proporționalitatea; securitatea raporturilor juridice; motivarea; comprehensibilitatea și transparența acțiunilor autorităților publice; comunicarea; cooperarea; răspunderea.

Obiecție valabilă și pentru Art. VIII – Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și monedă electronică; Art. X - Legea nr. 232/2016 privind redresarea și rezoluțiunea băncilor; Pct. 2 de la Art. XII – Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor.

- La fel, propunerea de completare a art. 11 cu alin. (4¹) (neaplicarea, în privința procedurilor administrative ale BNM vizate la alin. (4¹), a normei de la art. 44 alin. (3) din *Codul administrativ*) se consideră nejustificată și contrară principiilor dreptului administrativ. Or, neatragera în procedură administrativă va determina încălcarea drepturilor altor persoane. Mai mult ca atât, atragerea acestor persoane se va putea face în procedura contenciosului administrativ. Această normă este de natură să extindă nejustificat activitatea administrativă a Băncii Naționale și să încalce drepturi fundamentale ale subiecților vizați.

- Cu referire la completarea cu alin. (5) de la art. 11, comunicăm că formulările precum „desfășurarea procedurii administrative în condițiile stabilite de legislație” ar putea determina apariția unor situații de incoerență și instabilitate în raport cu persoanele vizate, contrare principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea actelor normative. Astfel, considerăm necesar ca autorul proiectului să facă referire nemijlocit la actele normative relevante cazului (*Codul administrativ Republicii Moldova*).

- Potrivit propunerii de completare a art. 11 cu alin. (12) „Articolul 171 alin. (4) din *Codul administrativ*, în partea în care prevede executarea actului administrativ individual după soluționarea cererii de suspendare a executării actului, nu se aplică în cazul depunerii unei cereri de suspendare a executării unui act al Băncii Naționale a Moldovei.”, menționăm că, alineatul în cauză este în contradicție cu propunerea de completare a art. 11 cu alin. (13) și în acest sens nu poate fi acceptat, or, art. 11¹ alin. (3) din *Legea nr. 548/1995* se referă nemijlocit la competența instanței de judecată de a suspenda executarea actelor Băncii Naționale a Moldovei în cazul în care sunt întrunite condițiile expuse în acest articol, și în acest sens nu poate fi aplicabil de către Banca Națională în cadrul procedurii administrative.

În acest sens, potrivit raționamentului art. 171 alin. (4) din *Codul administrativ* în coroborare cu art. 11¹ alin. (3) din *Legea nr. 548/1995*, suspendarea executării actelor administrative emise de Banca Națională se realizează doar de către instanța de judecată în baza condițiilor art. 11¹ din *Legea nr. 548/1995* și a *Codului administrativ*. Drept urmare, considerăm oportună excluderea alin. (12) și (13).

- Adicional, în conformitate cu propunerea de completare cu alin. (14) a art. 11 „Recursul declarat împotriva hotărârilor judecătorești definitive privind încasarea mijloacelor bănești din contul Băncii Naționale suspendă executarea hotărârii judecătorești”, relevăm că nota informativă la proiect nu conține

argumente care ar explica necesitatea unor asemenea prevederi aplicabile hotărârilor judecătorești definitive privind încasarea mijloacelor bănești din contul Băncii Naționale. În acest sens, nu este clară necesitatea și raționamentul unor asemenea propuneri în proiectul de lege, având în vedere că *Codul de procedură civilă al Republicii Moldova* la art. 435 alin. (1) exemplifică situațiile în care este posibil efectul suspensiv al recursului „Recursul suspendă executarea hotărârii în cazul strămutării de hotare, distrugerii de plantații și semănături, demolării de construcții sau de orice bun imobil, dezafectării incontestabile a mijloacelor bănești din contul bugetelor componente ale bugetului public național și din contul autorităților/instituțiilor bugetare, precum și în alte cazuri prevăzute de lege.”.

3. Cu referire la pct. 7, precizăm că nu susținem prevederea la alin. (8) cu care se propune a fi completat art. 11¹, în conformitate cu care prevederile articolului 214 alin. (1) – (4) și (6) – (7) din *Codul administrativ* nu se aplică suspendării executării actelor Băncii Naționale în instanța de contencios administrativ. Efectul nemijlocit al acestei completări va fi acela că instituția suspendării actelor administrative individuale cu referire la actele Băncii Naționale *de facto* va fi inaplicabilă, ceea ce contravine voinței legiuitorului cu ocazia edictării normei de la art. 214 alin. (8) din *Codul administrativ*. Prin urmare, opinăm că trebuie păstrată în continuare excepția de la regula posibilității suspendării actelor administrative individuale doar pentru acele categorii de acte ale Băncii Naționale care sunt enumerate expres în cuprinsul art. 214 alin. (8) din *Codul administrativ* la momentul de față, sau după necesitate de extins această listă a actelor administrative individuale, cu prezentarea argumentării relevante și pertinente, pentru fiecare act administrativ individual, privind necesitatea derogării de la instituția suspendării executării actelor administrative individuale contestate prevăzută de *Codul administrativ al Republicii Moldova*.

4. Cu referire la pct. 10, ce vizează completarea *Legii nr. 548/1995* cu art. 21¹, menționăm că la alin. (1) cuvântul „reglementărilor” urmează a fi substituit cu cuvântul „actelor normative”, potrivit terminologiei consacrate în *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative* (obieecție valabilă pentru toate cazurile din proiect).

5. Cu referire la prevederea de la pct. 11 din proiect, ce vizează completarea art. 25 din *Legea nr. 548/1995* cu alineatul (6) „Membrilor organelor de conducere și personalului Băncii Naționale cu atribuții de supraveghere le este interzisă deținerea cotelor de participare în capitalul social al entităților supravegheate, cu excepția entităților aflate în proces de lichidare.”, identificăm o neclaritate legată de excepția de la finalul normei – „cu excepția entităților aflate în proces de lichidare”, pentru care nu a fost identificată o justificare corespunzătoare în cuprinsul notei informative aferente proiectului transmis spre avizare, dar care nu se regăsește nici în recomandările internaționale referitoare la acest subiect de reglementare internă (Raportul de asistență tehnică al Fondului Monetar Internațional nr. 21/167 (iulie 2021): „The incompatibility rules for the NBM decision-makers. As part of the work on conflicts of interest, and as noted in the earlier section, NBM decision-makers and supervisory staff should not be permitted to have equity holdings in licensed banks.”). Reieșind din aceste

considerente, atragem atenția autorului asupra necesității elucidării corespunzătoare a excepției date, cu prezentarea argumentelor de rigoare care ar justifica consacrarea acesteia.

6. Potrivit pct. 23, alin. (1) al art. 69 din *Legea nr. 548/1995* este prezentat într-o nouă redacție, potrivit căreia „Banca Națională prezintă Parlamentului anual, până la data de 1 iunie, un raport, care să includă informația privind”. Atenționăm că, nota informativă nu prezintă argumente în privința necesității unei asemenea prevederi și nu este clar care este relația de cauzalitate cu scopul proiectului care a fost elaborat ca urmare a recomandărilor Fondului Monetar Internațional prezentate în Raportul nr. 21/167 din iunie 2021 „Republic of Moldova Technical Assistance Report – Country Governance Assessment și Raportul de asistență tehnică din octombrie 2021 „Moldova Financial Sector Stability Review”, or, prezentarea de către Banca Națională a Moldovei, Parlamentului, în ședință plenară, a rapoartelor (redacție care este în prezent în vigoare) nu ar putea în nici un mod influența independența și autonomia Băncii Naționale a Moldovei.

7. Cu referire la prevederile de la pct. 25 din proiect, în partea ce ține de completarea cu lit. f) a art. 71 alin. (2) din *Legea nr. 548/1995*, „(2) Prin derogare de la prevederile alineatului (1), Banca Națională poate: [...] f) să exercite drepturile și obligațiile cu privire la bunurile imobile deținute, inclusiv prin desfășurarea potrivit cadrului legal aplicabil a activităților de construcție, reconstrucție, restaurare, modernizare, consolidare extindere sau de demolare parțială ori totală în privința bunurilor imobile din domeniul public sau privat;”, opinăm că acestea sunt superflui în contextul în care la alin. (1) lit. b) al aceluiași articol (în redacția propusă în proiect) se precizează că „(1) Cu excepția cazurilor prevăzute de prezenta lege, Banca Națională nu poate: [...] b) să practice activități comerciale, cum ar fi: cumpărarea de valori mobiliare ale societăților comerciale din Republica Moldova, achiziționarea oricărui drept de proprietate de natură financiară, comercială, agricolă, industrială în oricare alte scopuri decât pentru exercitarea atribuțiilor și pentru necesitățile de funcționare a Băncii Naționale.”. Astfel, indirect, aceste două prevederi par a fi în dezacord una cu alta, motiv pentru care sugerăm autorului proiectului să opteze doar pentru una din aceste prevederi.

8. La pct. 28, ce vizează completarea *Legii nr. 548/1995* cu art. 75¹, menționăm că la alin. (3) urmează a fi revizuite cuvintele „în timp util”, deoarece prezenta formulare nu este clară, or, potrivit art. 54 alin. (1) din *Legea nr. 100/2017* „a) conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație;”.

Adițional, potrivit art. 75¹ alin. (9) „În sensul art. 69 alin. (1) din *Codul administrativ*, data emiterii deciziei cu privire la inițierea controlului se consideră data efectuării primei acțiuni procedurale.” urmează a fi exclusă. Norma, în redacția dată, lasă loc de aplicare abuzivă în raport cu subiectul supus controlului. Astfel, având o decizie scrisă de inițiere a unui control, Banca Națională (sau, în particular, un funcționar al Băncii Naționale) ar putea determina un comportament sau altul din partea subiectului supus controlului sub consecința demarării efective a controlului în cazul în care respectivul subiect nu va accepta comportamentul

solicitat. Or, emiterea unei decizii de inițiere a controlului reprezintă un act administrativ de dispunere a inițierii unei proceduri administrative de control (dacă nu există o cerere). De asemenea, ar putea să existe situația când în dispoziția de inițiere a controlului să se indice o dată exactă pentru inițierea controlului, această dată fiind și data la care ar urma să se realizeze prima acțiune procedurală.

Respectiv, având în vedere caracterul coruptibil al normei de la art. 75¹ alin. (5), se recomandă revizuirea acesteia.

9. La Art. II, considerăm că completarea propusă se consideră nejudicioasă, or, potrivit art. 7¹ al *Legii nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat* „(1) Proprietar al sistemelor informaționale de stat este statul. (2) Proprietarul stabilește posesorii, deținătorii, administratorii tehnici și utilizatorii sistemelor informaționale de stat.”. Se atrage atenția că, sistemele informaționale ale Băncii Naționale sunt sisteme de stat la care proprietar este statul, care urmează a fi documentate corespunzător, dar și să fie elaborate astfel încât să se asigure compatibilitatea tehnică a lor. În prezent, nu există nici un cadru normativ care ar reglementa în mod special documentarea sistemelor informaționale ale Băncii Naționale. Totodată, având în vedere caracterul general al reglementărilor din *Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat*, nu există nici o premisă sau argumentare pertinentă pentru a exclude aplicarea *Legii nr. 467/2003* în privința resurselor informaționale ale Băncii Naționale.

10. La Art. X, este oportună revizuirea pct. 4, respectiv referințele la actele normative se vor expune ținând cont de prevederile art. 42 alin. (5) și art. 55 alin. (5) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, astfel încât la indicarea datei de adoptare a actului normativ să se indice numărul de ordine, ca element de identificare, la care să se adauge anul în care a fost adoptat, aprobat sau emis acesta, fiind despărțite de o bară „/”.

11. Cu referire la intervențiile propuse în cuprinsul *Legii nr. 121/2017 privind administrarea și deținutizarea proprietății publice* (prin art. VI din proiect), remarcăm o depășire de către autorul proiectului a cadrului general de recomandări oferite de entitățile internaționale cu referire la acest aspect particular. Astfel, într-adevăr, prin pct. 26 din *Safeguards Assessment Report* al Fondului Monetar Internațional (din 09.09.2020) s-a stabilit că „In line with the principles of operational and budgetary autonomy, the NBM should be able to freely acquire and dispose of its moveable and immovable assets in the context of its mandate and operational needs. As a result of multiple laws applying to it, the NBM noted that there is uncertainty whether all its moveable and immovable assets are at its free disposal, or if they are alternatively subject to Government control under the public property regime. Notably, the legal right of the NBM to its headquarter building should be clarified as the possible Government control over the building could affect the NBM's ability to effectively implement its mandate.”. Subliniem însă faptul că, aceste considerente sunt reținute exclusiv cu referire la Banca Națională și nu pot fi extrapolate în privința tuturor autorităților publice autonome existente în țară, fiecare dintre care are specificul său de activitate. Din aceste considerente, atragem atenția autorului proiectului asupra necesității revizuirii

tuturor prevederilor din proiect (a se vedea în acest sens și prevederile de la art. XV din proiect, ce vizează modificarea *Legii nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice*), de asemenea pct. 21 și pct. 24 de la Art. I.

În acest context, considerăm oportună expunerea pe acest subiect și a Agenției Proprietății Publice, ținând cont de funcțiile și atribuțiile în conformitate cu *Hotărârea Guvernului nr. 902/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Proprietății Publice*.

12. La fel, în contextul prevederilor de la art. XII din proiect, remarcăm că prevederea de la pct. 16 prin care se propune completarea art. 41 alin. (1) din *Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor*, după prima propoziție, cu propoziția „Membrul consiliului băncii nu poate cumula calitatea de membru în consiliul băncii cu cea de salariat al băncii.” este superfluă, în contextul în care ideea avută în vedere prin această completare este acoperită deja de prevederile existente ale art. 41 alin. (1) și poate fi dedusă din textul „În sensul prezentului articol, a fi independent înseamnă că membrul consiliului băncii nu are nicio relație actuală sau anterioară recentă ori legături de orice natură cu banca, acționarii, deținătorii indirecti sau conducerea băncii, care ar putea să influențeze obiectivul și judecata echilibrată ale membrului și să reducă capacitatea acestuia de a lua decizii în mod independent.”. Așadar, propunem renunțarea la intervenția respectivă, ca fiind una de prisos.

13. Cu referire la prevederea de la pct. 52 al art. XII din proiect, prin care se propun modificări în cuprinsul art. 144¹ alin. (1) lit. b) din *Legea nr. 202/2017*, care ar avea ca efect o schimbare de paradigmă în legătură cu subiectul reparării prejudiciului cauzat prin actul administrativ ilegal al Băncii Naționale a Moldovei sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri de către aceasta, care va putea fi solicitată (potrivit prevederilor din proiect) în termen de 30 de zile de la data la care a rămas **irevocabilă** hotărârea instanței de judecată prin care s-a anulat actul administrativ ilegal ori a fost soluționată cererea (comparativ cu situația actuală, când această reparare de prejudiciu poate fi solicitată într-un termen de 30 de zile de la data la care hotărârea instanței de judecată a rămas **definitivă**), precizăm că nu susținem intervențiile date. Astfel, comunicăm în acest context că recomandările internaționale care au servit ca temei de bază pentru elaborarea proiectului nu vin cu careva sugestii exprese în acest sens. Mai este necesar a se menționa și faptul că, soluția promovată prin această intervenție vine în contradicție directă cu principiile legale de bază în legătură cu caracterul obligatoriu al actelor judecătorești, care stabilesc dobândirea caracterului executoriu al actelor judecătorești de la momentul la care acestea sunt definitive (a se vedea în acest sens prevederile art. 16 alin. (1) din *Codul de procedură civilă* și ale art. 251 alin. (1) și (2) din *Codul administrativ al Republicii Moldova*). Pentru aceste considerente, sugerăm excluderea prevederii respective din proiect.

14. La art. VII, ce vizează completarea art. 2 din *Legea nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern*, se propune ca Banca Națională să fie exceptată de la prevederile *Legii nr. 229/2010*. Atenționăm că, exceptarea în cauză nu este argumentată, nu rezultă aparent din careva recomandări internaționale care au servit drept temei pentru elaborarea proiectului transmis la avizare și nu oferă

previzibilitate în vederea asigurării atingerii obiectivelor Băncii Naționale, ca persoană juridică publică autonomă, prin economicitatea, eficacitatea și eficiența operațiunilor sale, conformitatea cu cadrul normativ și cu reglementările interne, siguranța și optimizarea activelor și a pasivelor, fiabilitatea și integritatea informației financiare și operaționale. Mai mult ca atât, comunicăm că prevederile *Legii nr. 229/2010* se aplică nemijlocit autorităților/instituțiilor bugetare, autorităților bugetare independente/autonome, autorităților/instituțiilor publice la autogestiune, fără careva derogări.

15. Cu referire la Art. XX, la alin. (2), considerăm oportună substituirea cifrei „10” cu textul „(10)” potrivit normelor de tehnică legislativă. Totodată, urmează a fi revizuită data intrării în vigoare a prevederilor Art. 1 alin. (10), în partea ce ține de completarea *Legii nr. 548/1995* cu art. 21² și prevederile Art. III.

16. La final, având în vedere că proiectul operează modificări la *Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și resursele informaționale de stat*, *Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice* precum și *Legea achizițiilor publice nr. 131/2015*, considerăm oportună avizarea proiectului de către următoarele instituții: Ministerul Finanțelor, Agenția de Guvernare Electronică, Agenția Proprietății Publice și Agenția Achiziții Publice reieșind din competența și atribuțiile de bază ale acestora.

Secretar de stat

Stanislav COPETCHII

Digitally signed by Copejchi Stanislav
Date: 2024.02.01 09:12:30 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex.: Carolina Tataru-Bobutac
Email: carolina.tataru-bobutac@justice.gov.md
Tel.: 022-20-14-37

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md
e-mail: secretariat@justice.gov.md

nr. 04/2-4656 din 17.05.2024
la nr.14-03/101/626 din 12.04.2024

**Ministerul Finanțelor
Banca Națională a Moldovei**

Urmare examinării repetate a *proiectului de hotărâre a Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (consolidarea cadrului de activitate al Băncii Naționale a Moldovei (număr unic 988/MF/BNM/2023))*, comunicăm următoarele.

Ministerul Justiției a examinat sinteza obiecțiilor și propunerilor prezentată de autorul proiectului ca urmare a avizării primare și reiterează următoarele obiecții și propuneri, expuse mai jos, a avizului nr. 04/2-697 din 24.01.2024, având în vedere că acestea ***nu au fost luate în considerare***, precum și prezintă alte propuneri și obiecții după cum urmează.

1. Cu referire la clauza de armonizare a proiectului prezentat, expunem necesitatea revizuirii acesteia potrivit expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene și conform modelului stabilit de anexa nr. 2 din *Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene* - „Prezenta Lege transpune parțial: – Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE (CELEX: 32013L0036), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 176 din 27 iunie 2013, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015; – Regulamentul nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 (CELEX: 02013R057520230628), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 176 din 27 iunie 2013.”.

Adițional, ținând cont de prevederile art. 31 alin. (4) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, comunicăm că autorul proiectului urmează să întocmească tabelul de concordanță în conformitate cu modelul prezentat în anexa nr. 3 din *Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018*.

Art. I – Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională Moldovei

2. Cu referire la pct. 6, ce vizează completarea art. 11 cu noul alin. (3⁴), comunicăm necesitatea conformării acesteia cu art. 94 din *Codul administrativ al Republicii Moldova*, potrivit căruia înainte de respingerea unui act administrativ

individual favorabil, participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi remis, nu doar pentru actele administrative individuale defavorabile așa cum a menționat autorul în proiect.

- Adicional, cu referire la alin. (3⁶) de la art. 11, „dacă este necesară adoptarea urgentă a unei decizii pentru a preveni prejudicii semnificative în sistemul financiar Banca Națională poate adopta un act administrativ individual defavorabil pentru participantul la procedura administrativă, fără a i se propune acesteia prezentarea opiniei” comunicăm repetat că calificarea prealabilă, de către Banca Națională, până la adoptarea unei decizii, că va adopta „un act individual defavorabil” pentru participantul la procedura administrativă și în acest context, îi va îngrădi dreptul de a prezenta opinia scrisă este contrară principiului egalității de tratament în conformitate cu art. 23 din *Codul administrativ*, potrivit căreia autoritățile publice trebuie să trateze în mod egal persoanele aflate în situații similare, și a principiului comprehensibilității și transparenței acțiunilor autorităților publice în conformitate cu art. 32 din *Codul administrativ*, potrivit căreia autoritățile publice trebuie să asigure participarea neîngrădită la procedura administrativă a persoanelor interesate.

Mai mult ca atât, referița autorului la art. 95 alin. (2) din *Codul administrativ al Republicii Moldova*, potrivit sintezei propunerilor și obiecțiilor, prevede situația când audierea nu este necesară în cazul emiterii unui act de urgență datorită interesului public și riscului major ce l-ar presupune neemiterea, însă în acest caz „audierea trebuie realizată și consemnată într-un proces-verbal în cel mult 5 zile de la emiterea actului”. În acest context, nu se consideră relevantă completarea legii cu art. 11 alin. (3⁶), deoarece în cazul în care va fi necesară emiterea unui act de urgență datorită interesului public major, Banca Națională a Moldovei va aplica nemijlocit prevederile generale ale *Codului administrativ al Republicii Moldova*, în speță art. 95 alin. (2). Alternativ, dacă se dorește a se realiza o subliniere suplimentară a ideii date, poate fi examinată și soluția includerii unei norme juridice de trimitere la art. 95 alin. (2) din *Codul administrativ*.

În tot cazul, cu referire la acest aspect sesizăm și unele diferențe de abordare în soluțiile consacrate în proiect și cea existentă în *Codul administrativ*. Astfel, dacă la art. 95 alin. (2) din Cod se stabilește că „(...) În acest caz, audierea trebuie realizată și consemnată într-un proces-verbal în cel mult 5 zile de la emiterea actului. (...)” (ceea ce pune în lumină rolul activ al autorității publice în procesul de audiere subsecventă a participantului), în prevederea din proiect este prevăzut că „(...) În acest caz, participantul are posibilitatea de a prezenta opinia în scris în termen de 5 zile de la notificarea actului emis de Banca Națională sau concomitent cu depunerea unei cereri prealabile prin care contestă actul Băncii Naționale. (...)”. În acest sens, atragem atenția asupra necesității ca prevederea din proiect să se ralieze la optica legiuitorului consacrată în Cod, cu implicarea activă a autorității publice ce emite actul administrativ fără audiere, care va realiza, în acest caz, din proprie inițiativă audierea ulterioară a părților vizate de actul administrativ.

La fel, considerăm că se impune și o regândire a prevederii de la alin. (3⁷) potrivit căreia „Prin aplicarea prevederilor alin. (3⁴) – (3⁶), audierea, în sensul art. 94 din *Codul administrativ*, se consideră efectuată.”. Or, atragem atenția asupra faptului că ipotezele reglementate la alin. (3⁴) – (3⁶) cuprind situații practice diferite, dintre care nu toate se

circumscriu prevederilor art. 94 din *Codul administrativ* (astfel, alin. (3⁶) în esență vizează audierea în condițiile speciale ale art. 95 din *Codul administrativ*). Suplimentar, considerăm că includerea acestei prevederi în proiect nu prezintă o relevanță practică deosebită, în contextul în care prevederile de la alin. (3⁴) – (3⁶) reprezintă, în esență, niște norme juridice speciale în raport cu prevederile art. 94 și 95 din *Codul administrativ* și care, în conformitate cu regulile consacrate la art. 5 alin. (3) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, se vor aplica cu prioritate față de normele conținute în Cod. Astfel, suntem de opinia că aceasta ar urma să fie exclusă din proiect.

- Cu referire la propunerea de completare a art. 11 cu alin. (4¹) (neaplicarea, în privința procedurilor administrative ale BNM vizate la alin. (4¹), a normei de la art. 44 alin. (3) din *Codul administrativ*), suntem totuși de părerea că modul în care se realizează derogarea de la prevederile respective din *Codul administrativ* ar putea consacra o abordare practică nejustificată și contrară principiilor dreptului administrativ. Or, neatragera absolută în procedura administrativă a subiecților vizați de prevederile art. 44 alin. (3) din Cod va determina încălcarea drepturilor unui cerc larg de persoane. Mai mult ca atât, atragerea acestor persoane se va putea face în procedura contenciosului administrativ. Această normă este de natură să extindă nejustificat activitatea administrativă a Băncii Naționale și să încalce drepturi fundamentale ale subiecților vizați.

Luând act de argumentele expuse de autorul proiectului în sprijinul acestor prevederi, precum și ținându-se cont de distincțiile realizate între diferite categorii de participanți la procedura administrativă prin norma de la art. 44 alin. (1) și (2) din *Codul administrativ*, expunem opinia că derogarea de la cerințele impuse de Cod, ar trebui să fie una circumstanțiată și ar trebui să se refere doar la acele persoane ale căror drepturi pot fi afectate **imediat** prin procedura administrativă, nevizând, în tot cazul, acei subiecți care au solicitat inițierea procedurii sau în privința căreia procedura a fost inițiată, și care, în sensul, art. 11 alin. (2) din Cod, sunt destinatari nemijlociți ai actului administrativ individual.

Astfel, pentru un spor de calitate, considerăm că prevederea respectivă din proiect ar trebui să fie formulată după cum urmează: „(4¹) Prin derogare de la prevederile art. 44 din *Codul administrativ*, în cazul procedurilor administrative legate de retragerea licenței pentru activitatea bancară, pentru activitatea de asigurare sau de reasigurare, pentru activitatea de prestare a serviciilor de plată și emitere a monedei electronice, pentru activitatea asociațiilor de economii și împrumut și procedurilor legate de aplicarea măsurilor și instrumentelor prevăzute de *Legea nr. 232/2016 privind redresarea și rezoluția băncilor*, Banca Națională este obligată să atragă în procedură doar persoana fizică și juridică care a solicitat inițierea procedurii sau în privința căreia procedura a fost inițiată și care ar urma să fie destinatari ai actelor administrative individuale emise în cadrul procedurilor administrative respective. Banca Națională nu este obligată să atragă în procedurile administrative menționate terții ale căror drepturi ar putea fi afectate de actul administrativ individual emis, dar care nu sunt destinatarii acestuia.”.

Totodată, în contextul acestei prevederi particulare din proiect, recomandăm autorului proiectului să examineze și oportunitatea unei abordări similare cu referire la

prevederile art. 169 alin. (1) din *Codul administrativ*, care, în practică, ar putea ridica aceleași probleme.

3. În legătură cu redacția nouă propusă pentru alin. (8) de la art. 11¹ din lege („(8) Prevederile articolului 214 alin. (1) – (4) și (6) din *Codul administrativ* nu se aplică suspendării executării actelor Băncii Naționale în instanța de contencios administrativ. Articolul 214 alin. (7) din *Codul administrativ* se aplică în privința încheierii prin care instanța de judecată decide cu privire la cererea de suspendare a executării actului Băncii Naționale.”) pentru a se asigura o claritate mai sporită a acestei prevederi și a se realiza o relaționare mai certă dintre prevederile conținute în cuprinsul art. 11 din *Legea nr. 548/1995* și cele de la art. 214 din *Codul administrativ*, venim cu recomandarea ca ultima propoziție de la alin. (8) să fie completată la final cu textul „ , emisă în conformitate cu prevederile alin. (5).”.

4. Potrivit pct. 23, alin. (1) al art. 69 din *Legea nr. 548/1995* este prezentat într-o nouă redacție, potrivit căreia „Banca Națională prezintă Parlamentului anual, până la data de 1 iunie, un raport, care să includă informația privind”. Atenționăm că, nota informativă nu prezintă argumente în privința necesității unei asemenea prevederi și nu este clar care este relația de cauzalitate cu scopul proiectului care a fost elaborat ca urmare a recomandărilor Fondului Monetar Internațional prezentate în Raportul nr. 21/167 din iunie 2021 „Republic of Moldova Technical Assistance Report – Country Governance Assessment și Raportul de asistență tehnică din octombrie 2021 „Moldova Financial Sector Stability Review”, or, prezentarea de către Banca Națională a Moldovei, Parlamentului, în ședință plenară, a rapoartelor (redacție care este în prezent în vigoare) nu ar putea în nici un mod influența independența și autonomia Băncii Naționale a Moldovei.

5. Cu referire la prevederile de la pct. 29 din proiect, în partea ce ține de completarea cu lit. f) a art. 71 alin. (2) din *Legea nr. 548/1995*, „(2) Prin derogare de la prevederile alineatului (1), Banca Națională poate: [...] f) să exercite drepturile și obligațiile cu privire la bunurile mobile și imobile deținute, inclusiv prin desfășurarea potrivit cadrului legal aplicabil a activităților de construcție, reconstrucție, restaurare, modernizare, consolidare, extindere sau de demolare parțială ori totală în privința bunurilor imobile din domeniul public sau privat;”, opinăm că acestea sunt superflui în contextul în care la alin. (1) lit. b) al aceluiași articol (în redacția propusă în proiect) se precizează că „(1) Cu excepția cazurilor prevăzute de prezenta lege, Banca Națională nu poate: [...] b) să practice activități comerciale, cum ar fi: cumpărarea de valori mobiliare ale societăților comerciale din Republica Moldova, achiziționarea oricărui drept de proprietate de natură financiară, comercială, agricolă, industrială în oricare alte scopuri decât pentru exercitarea atribuțiilor și pentru necesitățile de funcționare a Băncii Naționale.”. Astfel, indirect, aceste două prevederi par a reda aceeași idee, motiv pentru care sugerăm autorului proiectului să opteze doar pentru una din aceste prevederi.

6. Adicional, potrivit art. 75¹ alin. (3) „Prin derogare de la art. 69 alin. (1) din *Codul administrativ*, controlul se consideră inițiat din data începerii controlului, prevăzută în decizia privind efectuarea controlului” urmează a fi revizuită sau exclusă deoarece se conformează în mare parte prevederilor art. 69 alin. (1) din *Codul administrativ*, conform cărora „Procedura administrativă inițiată din oficiu începe odată

cu efectuarea primei acțiuni procedurale.”. Astfel, ținem să menționăm că conform alin. (2) din prezentul articol „Controlul include, fără a se limita la acesta, studierea și analiza actelor de constituire a regulamentelor și politicilor interne, a rapoartelor și dărilor de seamă a actelor interne întocmite ca rezultat al operațiunilor efectuate, a documentelor contabile, a actelor de afaceri cu caracter extern și intern (contracte, certificate, procese-verbale, cereri note informative etc.), inclusiv referitoare la acționari, asociații beneficiari efectivi, clienți, contragenții persoanei supuse controlului, a altor documente și date, pe suport de hârtie și/sau în formă electronică.”, respectiv în cadrul controlului efectuat de Banca Națională a Moldovei intră nemijlocit și alte acțiuni procedurale aferente conform Codului administrativ.

7. La **Art. III**, reiterăm că completarea propusă se consideră nejudicioasă, or, potrivit art. 71 din *Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat* „(1) Proprietar al sistemelor informaționale de stat este statul. (2) Proprietarul stabilește posesorii, deținătorii, administratorii tehnici și utilizatorii sistemelor informaționale de stat.”. Se atrage atenția că, sistemele informaționale ale Băncii Naționale sunt sisteme de stat la care proprietar este statul, care urmează a fi documentate corespunzător, dar și să fie elaborate astfel încât să se asigure compatibilitatea tehnică a lor. În prezent, nu există nici un cadru normativ care ar reglementa în mod special documentarea sistemelor informaționale ale Băncii Naționale. Totodată, având în vedere caracterul general al reglementărilor din *Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat*, nu există nici o premisă sau argumentare pertinentă pentru a exclude aplicarea *Legii nr. 467/2003* în privința resurselor informaționale ale Băncii Naționale.

8. Cu referire la prevederea de la pct. 52 al art. XIV din proiect, prin care se propun modificări în cuprinsul art. 144¹ alin. (1) lit. b) din *Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor*, care ar avea ca efect o schimbare de paradigmă în legătură cu subiectul reparării prejudiciului cauzat prin actul administrativ ilegal al Băncii Naționale a Moldovei sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri de către aceasta, care va putea fi solicitată (potrivit prevederilor din proiect) în termen de 30 de zile de la data la care a rămas irevocabilă hotărârea instanței de judecată prin care s-a anulat actul administrativ ilegal ori a fost soluționată cererea (comparativ cu situația actuală, când această reparare de prejudiciu poate fi solicitată într-un termen de 30 de zile de la data la care hotărârea instanței de judecată a rămas definitivă), precizăm că nu susținem intervențiile date. Astfel, reiterăm că recomandările internaționale care au servit ca temelie de bază pentru elaborarea proiectului nu vin cu careva sugestii exprese în acest sens. Mai este necesar a se menționa și faptul că, soluția promovată prin această intervenție vine în contradicție directă cu principiile legale de bază în legătură cu caracterul obligatoriu al actelor judecătorești, care stabilesc dobândirea caracterului executoriu al actelor judecătorești de la momentul la care acestea sunt definitive (a se vedea în acest sens prevederile art. 16 alin. (1) din *Codul de procedură civilă* și ale art. 251 alin. (1) și (2) din *Codul administrativ al Republicii Moldova*).

În situația în care autorul proiectului dorește prin intervenția dată să consacre o formă particulară a efectului prejudicialității hotărârii judecătorești pronunțată de instanța de contencios administrativ, prin care, **în exclusivitate**, s-a anulat actul

administrativ al Băncii Naționale a Moldovei, fără ca instanța să se pronunțe și pe aspectele legate de repararea prejudiciului și cuantumul despăgubirii, considerăm că la caz s-ar impune o intervenție în textul legii care ar reflecta într-o modalitate mai clară și fără careva ambiguități ideea dată.

Astfel, ca alternativă, propunem autorului proiectului următoarea intervenție în cuprinsul art. 144¹ alin. (1) lit. b) din *Legea nr. 202/2017*: „52. La articolul 144¹, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

(1) Repararea prejudiciului cauzat prin actul administrativ ilegal al Băncii Naționale a Moldovei emis în aplicarea prezentei legi sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri de către aceasta cu privire la aplicarea prezentei legi poate fi solicitată prin depunerea unei cereri în acest sens la Banca Națională a Moldovei:

a) concomitent cu cererea prealabilă, sau

b) în termen de 30 de zile de la data la care a rămas irevocabilă hotărârea instanței de judecată prin care s-a anulat actul administrativ ilegal ori a fost soluționată cererea, în măsura în care prin hotărârea respectivă instanța nu s-a pronunțat pe repararea prejudiciului;

c) în termen de 30 de zile de la data la care a rămas definitivă hotărârea instanței de judecată prin care s-a dispus repararea prejudiciului cauzat de actul administrativ ilegal și s-a stabilit cuantumul despăgubirilor,

d) în cazul în care actul administrativ a fost anulat de către Banca Națională a Moldovei, în termen de 30 de zile de la data în care decizia cu privire la anularea actului administrativ ilegal a rămas incontestabilă.”.

Suplimentar, propunem *să se examineze suplimentar oportunitatea și să se argumenteze* includerea în proiect a prevederilor ce țin de normele derogatorii de la Codul administrativ având în vedere că, în prezent, acest aspect este supus dezbaterilor pe platforma parlamentară în contextul grupului de lucru dedicat ajustării Codului administrativ. *Urmare a desfășurării activității grupului de lucru, a fost elaborat un proiect de act normativ care a fost înregistrat ca inițiativă legislativă în cadrul Parlamentului (inițiativa legislativă nr. 390 din 2023), care a fost deja adoptat în prima lectură și care în termeni proximi ar urma să fie examinat și eventual adoptat în lectura finală.* Astfel, recomandăm definitivarea proiectului de lege în partea ce vizează derogările de la Codul administrativ doar în urma examinării atente a inițiativei legislative menționate, astfel încât să se asigure respectarea spiritului modificărilor propuse în proiectul respectiv.”.

Secretar de stat

Stanislav COPEȚCHI

Digitally signed by Copetchi Stanislav
Date: 2024.05.17 13:07:59 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

